

Svim župskim i društvenim blagajnicima!

Zadnjih se godina ustalio običaj, da krajem svake godine dolaze nekoje župe s molbama, da im se otpiše porez za minulu godinu; mole za to jedva onda, kad smo ih nebrojeno puta pozvali i molili, da namire svoje obvezatnosti naprama savezu. Ta žalosna pojava potakla me, te sam se odlučio da napišem ovaj članak. Članstvo, a još posebice merodavne čimbenike molim, neka ga pažljivo pročitaju i ubuduće uredi svoje delovanje po ovim uputama i savetima.

Savezni porez. Uplaćivanje toga obligatnoga saveznoga doprinosa jedno je od najžalosnijih poglavlja u našem Sokolstvu. Nada sve žalosna je činjenica, da nije savez od početka svojega opstanka pa do danas primio od dve župe niti pare, a nekoje druge župe dolaze krajem svake godine s molbama za popust, odnosno za otpis poreza, kako sam gore spomenuo. Svim tim nezdravim pojavama moramo jedamput za uvek načiniti kraj. Posvema je jasno, da bez finacijskih sredstava savez ne može poslovati. Radi nedostatka novčanih sredstava svaki je razmah našeg Sokolstva i u tehničkom pogledu nemoguć. Svemu tome nije krivo članstvo, a nisu, kako ja mislim, ni župski čimbenici, bar po većini ne, nego su tome krivi blagajnici pojedinih društava. Ako bi blagajnici tako savesno vršili svoju dužnost, kako bi kao Sokoli morali, izostale bi sve finacijske neprilike. Jalovi su izgovori, da članstvo ne može plaćati saveznoga poreza, koji iznaša godišće samo 5 Din za svakoga člana (članicu). Taj iznos je tako minimalan, da ga lahko svlada svaki, pa i najsiromašniji pojedinac.

Stvar svakoga društva, odnosno blagajnika je, da odredi, na koji način da istera taj porez od članstva. Najjednostavniji način jest taj, da društvo za tih 5 Din povisa članarinu i neposredno iz društvene blagajne nakaže savezu porez, koji odgovara broju društvenoga članstva.

Za uplaćivanje poreza merodavan je broj članstva po stanju 31. decembra pređašnje godine (brojke katastra). Eventualne promene, istupi, odnosno pristupi članstva u tekućoj godini ne smeju se dakle uzimati u obzir. To je vrlo važno, pa neka si to svaki blagajnik dobro zapamti.

Savezni porez mora plaćati svaki pojedinac, bio on izvršujući, podupirajući ili član ustanovitelj, ili članica.

Društveni blagajnici neka počnu sakupljivati članarinu odmah meseca januara svake godine, a neka taj posao ne odnašaju od meseca do meseca. Članarina neka se skupi prema mesnim prilikama i to za celu godinu, za po godine, za četvrt godine, ili kod manjih društava i mesečno. Toj članarini neka su pribrojani i savezni i župski doprinosi.

Stvar je župskih blagajnika, da na to upozore svoja društva odmah na početku nove godine. Ne čekajte! Ako se pri kojem društvu opazi, da zaostaje i da na ponovni poziv ne pošalje svoga doprinosa, neka župa na troškove onoga društva revidira knjige, blagajne i čitavo poslovanje uopšte. Svakogodišnji porez mora po pravilima biti podmiren do 30. junija.

I finacijsko poslovanje u Sokolu mora biti uzorno, inače je opstanak organizacije ogrožen.

Svela je sokolska dužnost svakoga društvenoga funkcionara, koji je bio izabran na društvenom opštem zboru i koji je izbor primio, da savesno i

tačno vrši svoj posao. S faktorima, koji toga ne čine, neka članstvo obračuna na sledećem redovitom društvenom, odnosno župskom opštem zboru.

Pri kraju poglavlja o porezu treba da još spomenem nada sve neugodnu činjenicu, da su si pojedina društva, a i nekoje župe, od prihoda saveznoga dne za g. 1923. pridržali veće iznose za namirenje poreza. Take manipulacije nisu dozvoljene, što neka dobro zapamte oni, kojih se tiče.

Fond za nezgode. Zanj vredi isto što rekoh i za savezni porez. Napomenuti moram, da se uplaćivanje u fond za nezgode vrši redovnije, jer u tom vidi društvo, kako i svaki pojedinac pre svega svoju vlastitu korist. Godišnji doprinos svakoga pojedinca iznaša 0.50 Din. Društva moraju platiti taj doprinos župama najkasnije do 30. januara, a župa savezu do 15. februara svake godine. Merodavan je broj članstva iz katastra članova. Pravo na odštetu iz fonda za nezgode imaju samo oni članovi, koji su upisani u članskom katastru i koji su platili u propisanom roku godišnji doprinos za taj fond te su najmanje tri dana pred ozledom priglašeni od društva župi.

Novo ustanovljena društva moraju istotako plaćati doprinos u fond za nezgode te moraju 14 dana, iza kako su bila primljena u župu, otposlati župi onaj doprinos, što ga mora u 14 dana župa predati savezu.

Društva, koja bi zašutila svoje članstvo, t. j. koja ga ne bi prijavila u katastar članstva JSS., moraju platiti za svakoga nepriglašenoga člana globu od 20 Din u korist fondu za nezgode. Sem toga moraju društva platiti onoliko, za koliko je bio prikraćen fond za nezgode.

Svatko, koji je bio ozleđen (u smislu člana 6. poslovnika fonda za nezgode) dužan je ozledu odmah prijaviti društvu, a društvo je dužno, da ozledu do najmanje 5 dana iza nezgode javi preporučenim pismom JSS., inače nosi samo posledice. Za dan predaje toga dopisa na poštu smatra se dan prijave ozlede. Na tu prijavu odašalje odeljenje fonda za ozlede JSS. društvu upitni arak o ozleđi, i taj arak mora društvo ispuniti za 8 dana i poslati JSS.

Ako se ozleđa javi kasnije nego nakon 5 dana iza ozlede, odmeri se odnosna potpora jedva od dana, kad je stigla pravilna prijava. Ako ne dobije JSS. nikakve prijave za 14 dana nakon ozlede, JSS. se na taku ozledu ne će osvrnati.

Na sve te točke upozorilo je starešinstvo JSS. posebnom okružnicom članstvo.

Sokolski glasnik je pasivan. Konstatiralo se, da 102 društva nisu naručena niti na jedan primerak Glasnika. Polovica je pak takih pretplatnika, koji usprkos ponovnoga poziva još nisu uplatili pretplate za tekuću godinu. I to je stvar društvenih funkcionara, da pripaze na taj nedostatak i da šire savezno glasilo među svojim članstvom i traže nove pretplatnike, ali takove, koji će pretplatu i plaćati.

Župski i društveni blagajnici neka pretplatu na Sokolski Glasnik i na druge strukovne listove namire odmah na Novu godinu, da tako prištede svojem društvu troškove za opominjanje, a saveznim funkcionarima delo.

«Spomenica» i sokolski tisak. Na sletnu «Spomenicu» naručilo se dosad 1122 pretplatnika, ali još nije niti polovica uplatila za prva tri broja, što su ih pred nekoliko meseci primili. Među tima dužnicima mnogo je i društava. I za to bi se morao skrbiti društveni blagajnik. Javljam, da je dosada na «Spomenicu» pretplaćeno samo 205 društava, a gde je ostalih 200? Svako bi društvo moralo imati u svojoj knjižnici bar po jedan primerak «Spomenice»! Pretplatite se na to delo — koje će imati historijsku vrednost — dok je još vreme za to, i nađite među svojim članstvom novih požrtvovnih pretplatnika. Cena je pojedinoj

svesci 32 Din. Dosad su izašle tri sveske. Nadaljno izdavanje morali smo privremeno obustaviti. Sledeća će sveska izaći tekar onda, kada budu prve tri sveske plaćene. — Čitavo će delo obuhvatiti deset svezaka.

Za sokolski je tisak uopšte premalo zanimanja. Savez je pred nedavno rasposlao na sva društva po 5 primeraka brošure «Organizacija JSS.», koju bi knjigu morao pročitati svaki Sokol. Tu smo pošiljku najavili pojedinim društvima 14 dana prije, nego smo počeli s raspošiljanjem, a mnoga nam društva sada vraćaju te pošiljke, jer da je tobože previše 5 primeraka! I tu se vidi nezanimanje onih društvenih funkcionara, koji primaju društvenu poštu. — Na našu odnosnu obavest nisu smatrali potrebnim da nam odgovore, a pošiljku su vratili — jer je to za nje najjednostavnije — pa su nam tako prouzročili nepotrebno delo i poštne troškove, koji su danas tako veliki.

Ta napomena tiče se za sada samo društava u slovenskim krajevima, jer te knjige u srpsko-hrvatskom prevodu još nismo rasposlali, nego ćemo to učiniti krajem ovoga meseca ili najkasnije prve dane meseca decembra. Da smo time zadocnili, krivo je prevađanje iz slovenskoga jezika na srpsko-hrvatski, što neka uzmu na znanje društva.

Kalendari. Svake godine izda JSS. «Jugoslovenski kalendar» te pošalje primeran broj primeraka pojedinim društvima na rasprodaju. Toj pošiljci priložimo uvek i račun i okružnicu, kojom molimo, da odbor poslane mu kalendare što pre raspada i protuvrednost nakaže savezu. No u premnogim slučajevima moramo društva po pet- ili višekrat opominjati pre nego dodemo do svog novca. Nekoja nam društva još danas duguju za kalendare iz godina 1922., 1923. i 1924. Sve to jasno dokazuje bezbrižnost i površnost dotičnih društvenih odbornika.

Zbio se slučaj, da se je na našu treću opomenu oglasio u saveznoj pisarni blagajnik nekoga društva i izjavio, da društvo nije primilo nikakvih kalendara. Kad mu je naš činovnik pokazao odnosnu potvrdu pošte, otišao je u svoj društveni lokal i našao u nekom kutu zaprašten omot s kalendarima. Kalendar smo rasposlali 14. decembra 1920., a paket je ležao meseca julija 1924. još nedotaknut u društvenoj pisarni!

Sve to, šta sam naveo, jesu nedostaci, koji se moraju na svaki način odstraniti, ako hoćemo, da naše Sokolstvo uspeva i napreduje.

Sokoli, koji se dadu na društvenim opštim zborovima izabrati i izbor prime, neka svoje dužnosti u društvu i savesno vrše, a ako to ne namestavaju, neka se ne puste ni birati.

Za redovito društveno poslovanje odgovoran je pako pre svega starosta sam, koji mora nadzorovati čitavo društveno poslovanje.

B. Kajzelj.

IZ STAREŠINSTVA JSS.

XXXI. redna seja starešinstva JSS. dne 6. oktobra 1924.

Navzočni: bratje Bajželj, Fettich, Fux, Jamar, Jeras, Kajzelj, Miklave, Požnenel, Svetlič, Švajgar. — Opravičeni: Ambrožič, Gangl, Deu, Lozej, Trdinova, Turk.

Brat Bajželj poroča, da je v nedeljo 5. oktobra pričakoval štafeto s pozdravom starešinstva JSS., ki sta jo priredili obe ljubljanski župi, ter se je v imenu JSS. zahvalil za pozdrav. Uspeli štafete so bili zadovoljivi.

Odborova seja društva telovadnih učiteljev. Brat Bajželj prosi, da se v to svrhu dovoli v petek, 10. t. m., ob sedmih zvečer uporaba savezne sobe. Se dovoli.

Sokolsko društvo Jesenice se zahvali za pozdrave ob priliki njegove dvajsetletnice.

Sokolska župa «Rijeka», Sušak, reklamira pečate. — Se odstopi gospodarskemu odseku.

Sokolsko društvo Crikvenica predlaga ustanovitev okrevališča za Sokole; starešinstvo vzame predlog odobruje na znanje; zadeva se odstopi zdravstvenemu odseku.

Brat Vojinović poroča, da je že štirikrat interveniral v zadevi železniških legitimacij pri ministru saobračaja ter je končno doznal, da se bivši minister (Popović) ni strinjal, da bi bile železniške legitimacije za župne funkcijonarje veljavne za vse proge; dovolil je podaljšanje teh legitimacij samo za župni teritorij, in to do konca leta. To obvestilo nam je bilo poslano preko ljubljanske občine ter smo na isto tudi takoj odgovorili in naznanili ministru proge, ki pridejo za posamezne župe v poštev; na to našo vlogo do danes še nimamo rešitve. Brata Vojinovića se naprosi, da posreduje na merodajnem mestu, da se nam te legitimacije takoj izstavijo. Opozori pa naj tudi merodajne faktorje, da morajo člani starešinstva JSS. potovati po vsej državi, zaradi česar ne morejo imeti omejenih legitimacij.

Lužisko-Serbski Sokolski Zwjzsek se oprošča, da so v navalu dela prezrli povabiti nas na svoj zlet, ki se je vršil 21. septembra t. l. v Pančicah; upajo, da se udeležimo njihovega zleta v juniju 1925.

Československa Obec Sokolska nas obvešča, da se vrši otvoritev Tyrševga doma prihodnjo pomlad.

Pomladak društva Crveni krst, Beograd: Seji tega društva je prisostvoval br. Vojinović informativno, ker je povabilo dospelo prekasno. Brat Vojinović se imenuje za našega stalnega delegata v tem odboru. Pismo se odstopi TO., zdravstvenemu odseku ter organizacijskemu odseku.

Zadeva Sokolskega društva Gospić. Župa Sušak nam poroča, da je kotarska oblast v Gospiću rešila zadevo v prilog Hrvatskemu Sokolu; pritožba je mogoča do 12. t. m. Društvo namreč ni smatralo na svojem poslednjem obnem zboru za potrebno, sprejeti nova pravila ter jih predložiti v potrditev pristojni oblasti. Opozorili smo jih ponovno na to dejstvo, poslednjič v mesecu maju t. l. Tudi je bilo tozadevno opozorilo za vsa društva objavljeno v Sokolskem Glasniku. Priporoča se sokolskemu društvu v Gospiću, da jih sedaj takoj predloži pokrajinski upravi v Zagrebu v izogib nadaljnjih sitnosti.

Organizacijskemu odseku se naroči, da opozori takoj še enkrat vsa društva, da naj sprejmejo nova pravila ter jih javijo oblastem; ugotovilo se je namreč, da mnoga društva svojega obstoja še niso javila oblastem.

XXXII. redna seja starešinstva JSS. dne 13. oktobra 1924.

Navzočni: bratje Bajželj, Čobal, Fux, Jeras, Jamar, Kajzelj, Lozej, Marolt, Miklave, Poženel. — Opravičeni: Ambrožič, Gangl, Trdinova, Turk.

Brat podstarosta Bajželj otvori sejo in prečita pismo načelnika br. Ambrožiča, ki sporoča, da je sklical na dni 1. in 2. novembra sejo župnih načelnikov in načelnic. Vabi starešinstvo na soudeležbo.

Društvu Ljutomer se izreče sožalje povodom smrti staroste brata Jožka Rajha.

Likvidacija Sokola v Osijeku — Gornji grad — se vzame na znanje; ravno tako izvolitev novega društvenega odbora.

Društvo Valpovo sporoča, da se bo vršil občni zbor z dnevnim redom: likvidacija društva; se vzame na znanje.

Z ozirom na mnogoštevilna vprašanja glede nabave društvenih praporov se pooblasti organizacijski odsek, da izdelava zadevne predpise in načrte, ki jih predloži prvi sledeči skupščini v odobritev.

Dopis društva Skoplje glede poslovnika jezdnege odseka se odstopi organizacijskemu odseku.

Prošnja finskega telovadnega saveza glede soudeležbe br. Stuklja na tamkajšnjih telovadnih tekmah se odstopi tehničnemu odboru v nujno rešitev.

Brat tajnik poroča o razmerah v društvu Kranj. Ureditev se prepusti župi Kranj.

Brat Kajzelj poroča: Licitacija zemljišča se ni vršila zaradi maloštevilnih reflektantov. Počaka se definitivnega odgovora Fr. Sakserja iz Amerike glede nakupa zemljišča.

Statistično poročilo: Statistika bo izgotovljena prihodnji teden. Dovoli se nabava tiskovin, potrebnih v to svrhu, po gospodarskem odseku.

Zdravniški odsek prične svoje delovanje pri župi Ljubljana I. Za nabavo znanstvenih knjig se dovoli znesek 3000 Din.

Po priporočilu brata tajnika se uvede kontrola sklepov vsake seje. Izvedba se poveri bratu tajniku. Zapisnik vsake seje mora biti predložen najkasneje drugi dan po seji bratu tajniku v društveni pisarni.

*

«Jugoslovenski sokolski kalendar». Konec meseca novembra izači će «Jugoslovenski sokolski kalendar» za godinu 1925. Molimo sva društva, da nam što pre javo, koliko da im kalendara pošaljemo na rasprodaju. Prodajna je cena, kako i prošle godine, 12 Din.

Sokolske razglednice. Dne 1. decembra o. g., na praznik ujedinjenja, vrši se, za sva društva obvezatan, savezni dan. Tome danu slede Božićni praznici i Nova godina; u tim se praznicima uporabi na hiljade i hiljade razglednica. Upozorujemo sva društva, da ima savez još mnogo krasnih sokolskih razglednica. Cena je za 100 komada 50 Din uz 25 % popusta. Braćo i sestre! Upotrebite svakom prigodom samo sokolske razglednice!

Olimpijske srećke. Na naše ponovne urgence primili smo dne 20. o. m. od Olimpijskoga odbora u Zagrebu obavest, da će se ždrebanje srećaka vršiti 30. oktobra o. g.

IZ ŽUP

Odbor celjske sokolske župe je na svoji seji dne 13. oktobra 1924. sklenil naslednjo resolucijo: «Kjerkoli pride pri katerihkoli volitvah v pošteb nemško vprašanje, zahteva državni in narodni interes, da se na vsak način proti Nemcem sklepajo nacionalni bloki vseh Jugoslovanov brez ozira na strankarsko pripadnost.» — Utemeljitev: «Nemško-jugoslovanske volilne zveze demoralizirajo ljudstvo; v katerem narodna misel še ni utrjena. Nemško-jugoslovanske zveze proti Jugoslovanom samo neupravičeno dvigajo ugled Nemcev, ki postajajo s tem enakopravni činitelj z Jugosloveni, kar pa v nacionalni državi celo ustavno niso. Z vsemi silami, da z žrtvami in s santozatajevanjem, se mora preprečiti, da Nemci zavzamejo svoja ugledna predvojna mesta, k čemer imajo vsled gospodarske sile in gospodaželnosti veliko nagnjenje. Vsenarodni bloki bodo povzročili, da se število Nemcev zanesljivo ugotovi. Osamljeni, potisnjeni na jim primerno stališče manjšine, bodo končno morali likvidirati nemško stranko. Ni dopustno, da se razpasejo Nemci pri nas v mogočno, gospodarsko jako politično stranko, isti Nemci, ki so obsodili naše koroške rojake na politično smrt.»

Stafetni pohod žup Ljubljane in Ljubljane I. Neprimerno in deževno vreme nas je odvrnilo od prvotno zamišljenega celodnevnega izleta, ki naj bi ga

napravili obe ljubljanski župi. Načrt izleta je bil tak, da bi se društva po 20 km dolgem pohodu iz raznih smeri sestala ob določeni uri in na določenem kraju v Ljubljani. Namesto tega izleta, ki bi bil zvezan s precejšnjimi gmotnimi žrtvami in bivanjem skozi ves dan na prostem, se je vršil v nedeljo 5. oktobra t. l. iz krajev, ki leže na periferiji obeh žup, štafetni pohod v Ljubljano. — Načrt, ki ga je izdelala do posameznih podrobnosti medžupna petorica, je obsegal sedem štafet, in sicer: 1.) Iz Kamnika skozi Komendo v Ljubljano 28 km; 2.) iz Litije skozi Dolsko v Ljubljano 36 km; 3.) iz Brda skozi Domžale v Ljubljano 23 km; 4.) iz Kočevja skozi Grosuplje v Ljubljano 67,5; 5.) iz Loža skozi Cerknico v Ljubljano 72 km; 6.) iz Borovnice skozi Preserje in Podpeč v Ljubljano 24 km; 7.) iz Kranja skozi Medvode v Ljubljano 25,5 km. Dolžina vseh štafet skupaj je znašala 276 km. Posameznim društvom se je predpisal v bližini teh prog odsek, ki ga je bilo treba zasesti s svojimi člani, postavljenimi posamezno v razdalji po 500 m. Določil se jim je tudi čas za postavitev. Vsak posameznik je moral, ko je sprejel štafeto od predhodnjega, prehoditi v brzi hoji pol kilometra in potem predati štafeto prihodnjemu članu.

Štafeta je bila okoli 30 cm dolga in 3 cm debela okrogla cevka iz lesa, v kateri se je nahajal na savezno starešinstvo naslovljen pozdrav, ki ga je napisalo izhodno društvo vsake štafetne proge. — Štafeto so spremljali določeni nadzorniki, ki so skrbeli za pravilno napredovanje. Nadzorniki so se vozili s kolesi, na daljših progah pa z vozmi, ki so jih preskrbeli posamezna društva. — Domnevalo se je, da bo prehodil vsak član pol kilometra največ v treh in pol minutah in se je na podlagi tega izračunal odhod izhodnjega moža tako, da bi morale priti vse štafete ob nepretrganem pohodu ob petnajsti uri v Ljubljano. — Brez posebnih drugih priprav so se društvom poslala zadnji teden kratka navodila in določila, ki so jih morali izvršiti društveni načelniki. — Napočila je nedelja. Vreme je bilo v času, ko se je vršil pohod, nekoliko megleno, opoldne pa oblačno. Javnost o prireditvi ni mnogo vedela, a kljub temu se je zbirala ob poti, kjer so šle štafete, in pozdravljala hitečega sokolskega séla. Pred Narodnim domom v Ljubljani, kjer je bil cilj, pa je vrvela množica in nestrpno pričakovala zadnjih štafetnikov. Prva je prispela na cilj štafeta iz Loža ob 13:40; dobre pol ure za njo iz Kranja, za tema pa v kratkih presledkih iz Kočevja, Kamnika, Brda in končno ob 15:04 kot zadnja iz Litije. Poleg nadzornika so spremljale štafete še cele skupine kolesarjev, tako, da se je zdaj izza tega in zdaj izza onega ogala tako rekoč kar vsul cel roj veselo žarečih ljudi na prostor pred Narodnim domom. — Štafeta članic, ki naj bi nesla vse štafete na dom saveznemu starosti, bratu Ganglu, je zaradi starostove odsotnosti iz Ljubljane odpadla. Zato so članice in naraščajnice Ljubljanskega Sokola izročile pozdrave v savezni pisarni saveznemu podstarosti bratu Bajžlju, ki je pozdrave prečital navzočemu članstvu. Brat Švajgar je nato v kratkih besedah pojasnil namen in organizacijo štafete in še v imenu navzočih pozdravil brata Bajžlja. V svojem odgovoru se je brat Bajželj zahvalil za pozdrave in ugotovil, da je ta brezhrupna prireditev gotovo dobro vplivala na širjenje sokolske misli.

Doseženi časi niso rekordni, ker se tudi ni mislilo na tekmo; so pa vseeno precej ugodni. Posamezne štafete so rabile povprečno za 1 km: Kranj-Ljubljana 5 min. 42,3 sek.; Lož-Ljubljana 5 min. 53,2 sek.; Kamnik-Ljubljana 6 min. 6,4 sek.; Brdo-Ljubljana 6 min. 18,2 sek.; Borovnica-Ljubljana 6 min. 34,9 sek.; Kočevje-Ljubljana 6 min. 35,5 sek.; Litija-Ljubljana 7 min. 6,7 sek.

Pričakovati je, da posamežje tudi ostale župe to misel zlasti ob primernih prilikah in dogodkih. Ker se je pa nedeljska štafeta, kjer je sodelovalo skoro 600 članov, izvršila nepričakovano dobro, želimo, da bi bil to prvi poizkus za štafeto v okviru vsega saveza.

J e s i h.

† **Br. Jan Máchal**, I. namestnik načelnika ČOS. V Třebiču na Moravskem je nenadoma preminul brat Jan Máchal, I. namestnik načelnika ČOS. Brat Máchal je bil ena najodličnejših osebnosti bratskega češkoslovaškega Sokolstva, z njim izgubi ČOS. enega najboljših delavcev. Jugoslovani se ga spominjamo posebno izza zadnjega našega vsesokolskega zleta, ko je vodil ekspedicijo češkoslovaškega naraščaja. Umrli je dne 15. oktobra 1924. Slava njegovemu spominu!

† **Brat Petar Grgić**. Sokolsko društvo u Solinu ispratilo je dne 10. septembra o. g. na vječno počivalište brata Petra Grgića. Pokojni brat Grgić bio je jedan od onih poletnih i uvjerenih Sokola, koji su pred četrnaest godina, kad je sokolska misao, kao predvodnica velike osloboditeljske misli, stala da osvaja sve bolje teren ove pokrajine, u kojoj se je misao oslobođenja afirmirala u širokim slojevima u onako zamjernom obliku. Solinsko Sokolsko društvo, kome je pok. brat Grgić ostao vjieran sve do smrti i u kom je vodio glavnu riječ, rukovodilo se je vazda najčišćim narodnim idejama i u slobodnoj državi nastavilo. Sprovod brata Grgića bio je svečan i bratski; solinski je Sokol učestvovao korporativno, sa zastavom i glazbom. Na groblje se je s pokojnikom oprostio dirljivim riječima brat L. Katić, dok se je mnogo oko zasuzilo bratskim suzama žaljenja i zahvalnosti.

† **Dr. Božo Vinković**. U subotu 27. septembra preminuo je u Karlovcu brat dr. Božo Vinković. Pokojni, poznati narodni zastupnik u borbi protiv Khuena, posvetio se najvećom ljubavi našem Sokolstvu, pa je godine 1902. bio osnivačem Sokola u Karlovcu i prvim njegovim starešinom. Puni dvadeset godina vodio je ovo društvo, posvećujući mu sve svoje sile i vodeći ga od uspeha do uspeha. Karlovačko Sokolstvo dostojnim je načinom spremilo njegove smrtne ostanke. Mrtvo telo pokojnog brata bilo je izloženo u sokolani. Na sprovodu istupilo je društvo korporativno, dok su po delegatima bili zastupani starešinstvo JSS., zagrebačke župe i zagrebačkog Sokola I. Nad otvorenim grobom oprostio se br. Frank. Slava našem odličnom bratu!

Rezolucija učitelja i članova sokolskih društava JSS. i članova Jugoslovenskog učiteljskog udruženja, primljena na sastanku dne 26. augusta 1924. u prostorijama Sokolskoga društva u Dubrovniku, glasi:

Smatrajući pitanje telesnoga vaspitanja u osnovnoj i višoj nastavi, sastavnim i nerazdvojenim delom opšteg vaspitanja čovekova, bez koga nastava, odgoj i čovek nije potpuno obrazovan i sposoban za opstanak i razvitak, a dosljedno rezoluciji o nastavnom planu, kojom učiteljstvo traži da se telesni odgoj postavi na sokolski osnov i sustav, tražimo:

1.) Da nadležne školske vlasti, a u prvom redu ministarstvo prosvete otvore odmah nekoliko telovežbenih kurzeva u svim većim gradovima kraljevine, u kojima bi učiteljstvo dobilo prvenstveno praktično znanje za telovežbu u osnovnoj školi.

2.) Da se kod pedagoških škola otvore viši mesečni kurzevi.

3.) Da se u učiteljskim školama, kako muškim tako i ženskim, nameste najbolji stručni učitelji.

4.) Da se čim pre otpočne sa predradnjom za osnutak visoke škole za telesni odgoj.

5.) Da se u ministarstvu prosvete, odsek za osnovnu nastavu, postavi učitelj-stručnjak kao referent za telesni odgoj u osnovnim školama.

6.) Da se sokolski sustav telesnog odgoja uzakoni, te da nima niko prava, da ga proredbenim naredbama preinačuje i kojim drugim sistemom zameni.

Da se ovo oživotvori, tražimo od uprave Jugoslovenskog učiteljskog udruženja, da ove predloge pismeno po glavnom odboru preda gospodinu ministru prosvete z molbom, da se ovo što prije provede u život i zakon.

Od Jugoslovenskog učiteljskog udruženja mi kao njegovi članovi tražimo:

1.) Da u glavnom organu Jugoslovenskog učiteljskog udruženja «Narodna Prosvjeta» otvori člancima diskusiju o telesnom odgoju školske omladine. U člancima neka članovi učiteljskog udruženja iznesu misli o potrebi telesnoga odgoja i o najlakšem i najbržem rešenju toga pitanja. Posljedica ove diskusije neka bude predavanje o telesnom odgoju školske omladine, koje treba da se održi na V. glavnoj skupštini 1925. kad treba na osnovu ove diskusije i predavanja i zaključaka na toj skupštini doneti stalno i određeno mišljenje o tome veoma važnom pitanju školskoga odgoja naše omladine.

2.) U okviru Jugoslovenskog učiteljskog udruženja neka se izabere anketa stručnjaka-učitelja o ovom pitanju, koja će urediti sve detalje za nastavni plan za jedinstvena povredanja pedagoškoga pitanja.

3.) Glavni odbor Jugoslovenskog učiteljskog udruženja neka ovo mišljenje dostavi glavnom odboru JSS. s kojim neka stupi u čim užu vezu da zajednički rješava i pomaže, da se zaključci ostvare.

RAZNOTEROSTI

Plaketa za češke olimpijce. ČOS. pokloni članom olimpijske vrste posebno plaketo v spomin, ki jo izdela br. Scheinost.

IX. olimpijada se bo vršila v Pragi. V svrhu priprav se bodo sestali v Pragi: Izvršilni odbor 24. in 25. maja 1925; Mednarodni olimpijski odbor 26., 27. in 28. maja; kongres 29., 30. maja in 1. in 5. junija 1925.

Govori se... V nekem praškem društvu je odstopil sokolski društveni funkcionar zaradi tega, ker ga ljudski jeziki niso že dalje časa pustili na miru. Dolgo časa je vzdržal, vzorno deloval kot Sokol in kot zasebnik, končno je naveličan in ozlovoljen vse skupaj pustil. Ta pojav pa ni osamel. Po mnogih društvih se godi to, le da tega javnost ne izve. — Tudi mi bi imeli pripombo. Ravno tako kot na Češkoslovaškem, je tudi v Jugoslaviji mnogo ljudi, ki mislijo, da so poklicani migati z jezikom o drugih ljudeh. Pri tem pa mislijo, da izvršujejo kdo ve kako koristno delo v prid organizacije. Govore, prenašajo govornice, čenče itd., uspeh pa je navadno isti kot zgoraj opisani v Pragi. Zato manj govornikov in jezikovcev — več delavcev potrebujemo. Kritika je lahka, osobito nestvarna, delo je težje.

Kako govori rektor praške tehnike — Sokol. V izvlečku podajamo govor br. dr. Zdenčka Bažante, novega rektorja praške tehnike, ki ga je govoril v imatrikulačnem govoru: «Tehnični študij ne zahteva samo duševnih, temveč tudi mnogo telesnih sil. Zato jih je treba pōtem telesne vzgoje vzdrževati. Tej svrhi služi lastna šola na tehniki in razna društva. Iz svojih izkušenj priporočam vaši pozornosti sokolska društva. S ponosom se lahko spominjamo, da je bil ustanovitelj Sokolstva dr. Tyrš, docent naše tehnike. Sokolstvo pa ni samo telesnovzgojno udruženje, ampak je nazorna šola pravega demokratizma in bratstva. Nikjer se ne deluje tako požrtvovalno in idealno kot ravno v Sokolu. Narodni pomen Sokolstva pa je velik tudi glede pridobitve naše svobode. Jako bistveno je ta organizacija prispevala, da smo svobodni, saj je pripravila in izvedla preobrat. — To svobodo pomaga Sokolstvo s svojim delom utrjevati med narodom, ki je in ostane temelj človečanstva, ker vsako dvignjenje človeštva je mogoče samo z dvignjenjem narodov.»